

Nowe inwestycje na obszarze legnicko-lubinskim przyczynią się do zmian w krajobrazie naturalnym (trzeba pamiętać również o projektach budowy odkrywkowej kopalni węgla brunatnego), w strukturze jej mieszkańców i w stosunkach społecznych. Będzie to i jest tematem interesujących badań socjologicznych i demograficznych.

Marek Magdziarek

Z kroniki Instytutu Zachodniego

Udział IZ w Międzynarodowych Targach Książki. Instytut Zachodni wziął w tym roku po raz pierwszy udział w Międzynarodowych Targach Książki, które odbywały się w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie w dn. od 19 do 27 maja br. Ekspozycja objęła wszystkich wydawców polskich i około 2000 wydawców zagranicznych. Instytut Zachodni przedstawił najnowsze wydawnictwa książkowe, roczniki „Przeglądu Zachodniego” oraz dotąd wydane numery półrocznika „Polish Western Affairs”. Stoisko IZ spotkało się z zainteresowaniem zwiedzających, głównie bibliotekarzy, księgarzy, a także przedstawicieli wydawnictw zagranicznych.

Zebranie pracowników naukowych. Dn. 20 VI 1962 r. odbyło się w IZ zebranie pracowników naukowych poświęcone omówieniu problematyki integracji zachodnioeuropejskiej. Referaty, zagajające dyskusję, wygłosili: dr Jerzy Krasuski i dr Zdzisław Nowak. Pierwszy zwrócił główną uwagę na zagadnienia polityczne związane z integracją, drugi — omówił jej aspekty ekonomiczne. W dyskusji udział wzięli: doc. dr B. Wiewióra, doc. dr J. Ziólkowski, dr W. Radkiewicz, mgr Z. Szumowski i referenci. Podsumowania narady dokonał dyrektor IZ, prof. dr M. Szczaniecki.

Udział doc. B. Wiewióry w polsko-amerykańskim spotkaniu „okrągłego stołu”. Sekretarz naukowy IZ, doc. Bo-

lesław Wiewióra, wziął udział, jako członek delegacji polskiej, w polsko-amerykańskim spotkaniu „okrągłego stołu”, które odbyło się w dn. 7—9 maja 1962 r. w Jablonnie¹. Spotkanie poświęcone było omówieniu całokształtu stosunków polsko-amerykańskich: politycznych, gospodarczych i kulturalnych. W ramach stosunków politycznych poruszono w dyskusji problemy rozbrojenia, planu Rapackiego, Niemiec, Berlina, bezpieczeństwa europejskiego i koegzystencji.

Udział doc. B. Wiewióry w konferencji poświęconej bezpieczeństwu europejskiemu. Sekretarz naukowy IZ, doc. dr B. Wiewióra, wziął udział w konferencji międzynarodowej, zorganizowanej przez włoski tygodnik „Il Punto”. Konferencja, która obradowała w Rzymie w dn. 15—16 maja 1962 r., poświęcona była zagadnieniu bezpieczeństwa europejskiego. W konferencji wzięli udział wybitni politycy, publicyści i naukowcy włoscy oraz zagraniczni (z Francji, Wielkiej Brytanii, ZSRR, Stanów Zjednoczonych i Czechosłowacji).

Doc. B. Wiewióra wygłosił na konferencji referat pt. *Rapacki-Plan and European Security*. Oprócz referatu doc. Wiewióry na konferencji przedstawiono referaty dr V. Calefa, naczelnego redaktora „Il Punto”, na temat *Włochy a bezpieczeństwo europejskie* oraz D. Healeya,

¹ Oficjalny komunikat: „Trybuna Ludu” z dn. 10 V 1962 r.

posła do brytyjskiej Izby Gmin z ramienia *Labour Party* pt. *Berlin i Niemcy*. W obszernej dwudniowej dyskusji uczestnicy poruszyli szereg ogólnych i szczegółowych problemów politycznych współczesnej Europy. Konferencja wywołała duże zainteresowanie we Włoszech, czego wyrazem były liczne informacje prasowe i radiowe.

Pobyt prof. dra Z. Kaczmarczyka w Czechosłowacji. W dn. od 17 do 30 czerwca 1962 r. przebywał w Czechosłowacji na zaproszenie czechosłowackiego Ministerstwa Szkolnictwa i Kultury, prof. dr Zdzisław Kaczmarczyk, wicedyrektor Instytutu Zachodniego. Prof. Kaczmarczyk zaznajomił się ze stanem badań naukowych historyczno-prawnych Wydziału Prawa Uniwersytetu Karola w Pradze oraz Instytutu Prawa CSAV. Wygłosił tu dwa referaty. Pierwszy w dn. 25 VI 1962 r. na temat początków miast i prawa miejskiego w Jugosławii, podkreślając m. in. samorodność rozwoju miast Dalmacji oraz udział w nich Słowian. Drugi referat, wygłoszony w dn. 28 VI 1962 r., dotyczył praktyki parlamentarnej wspólnego Sejmu polskiego.

Prof. Kaczmarczyk przeprowadził również rozmowę z dyrektorem Instytutu Międzynarodowej Polityki i Ekonomii, prof. Sojakim, na temat spraw interesujących oba Instytuty. Zaznajomił się wreszcie z wystawą pt. *1000 lat przyjaźni — Wystawa o czechosłowacko-polskich związkach kulturalnych*, zorganizowaną w tzw. *Památniku Národního Pisemnictva*.

Program pobytu obejmował również zwiedzanie samej Pragi oraz wyjazdy do ciekawszych miast i zamków w okolicy (Mělník, Bezděz, Mlada Boleslav, Stara Boleslav, Křivoklát, Dobříš i Zbraslav).

Pobyt dra Z. Nowaka w NRD. W dn. od 14 do 20 maja br. przebywał w Dreźnie, jako delegat Ogólnopolskiego Frontu Jedności Narodu, dr Zdzisław Nowak, kierownik Sekcji Ekonomicznej Instytutu Zachodniego. Dr Z. Nowak
Przeгляд Zachodni, nr 3, 1962

w czasie swego pobytu uczestniczył w szeregu spotkań z ludnością, z załogami fabryk oraz z działaczami politycznymi i kulturalnymi. W czasie swego pobytu dr Z. Nowak nawiązał także szereg kontaktów z pracownikami naukowymi Niemieckiej Republiki Demokratycznej.

Wizyty gości zagranicznych w IZ

W czasie od 1 lutego do 30 czerwca br. skierowana została przez rektora UAM, prof. dr A. Klafkowskiego, do Instytutu Zachodniego celem odbycia stażu naukowego studentka amerykańska P. Sally Lee Meiklejohn, absolwentka Wydziału Nauk Politycznych na Uniwersytecie Harvard (USA Mass.). P. S. Meiklejohn zbierała w IZ materiały do pracy doktorskiej na temat integracji polskich Ziemi Zachodnich oraz odbyła szczegółowe konsultacje w sekcjach naukowych IZ: historycznej, prawa międzynarodowego, socjologicznej oraz demograficzno-ekonomicznej. W ramach swojego stażu w IZ p. Meiklejohn zwiedziła woj. poznańskie, koszalińskie i szczecińskie.

W dn. 18 i 19 czerwca br. gościł w Instytucie Zachodnim pracownik Radia Czechosłowackiego, red. Luboš Dobrovsky, interesujący się rozwojem polskich Ziemi Zachodnich oraz pracą Sekcji Czechosłowackiej IZ. Dyrekcja IZ udzieliła gościowi dłuższego wywiadu na temat interesujących go zagadnień.

Wizyta nauczycieli poznańskich w IZ.

Dn. 11 czerwca br. odwiedziła IZ 10-osobowa grupa nauczycieli skupionych w sekcji historii Ośrodka Metodycznego ZNP miasta Poznania. Celem wizyty było zapoznanie się z pracami IZ. Informacji udzielił: sekretarz naukowy IZ doc. dr B. Wiewióra, kierownik Sekcji Historycznej dr J. Krasuski, kierownik Sekcji Ekonomicznej dr Z. Nowak oraz pracownik naukowy Sekcji Badań Dziejów Okupacji Hitlerowskiej dr E. Serwański. Goście zwiedzili również archiwum prasowe i bibliotekę IZ.

Prof. Czekanowski doktorem honorowym UAM. W dniu 30 maja br. odbyła

się w Uniwersytecie im. A. Mickiewicza w Poznaniu uroczystą promocją prof. dra Jana Czekanowskiego, członka IZ oraz wieloletniego członka Kuratorium IZ na doktora *honoris causa* Uniwersytetu im. A. Mickiewicza.

Odnaczenie. Z okazji Dni Oświaty, Książki i Prasy członek IZ Wiesław Sauter z Nowej Soli otrzymał w dniu 1 maja br. order Szteńdaru Pracy II klasy w uznaniu zasług na polu oświaty i kultury.

KONKURS NA PRACĘ DOKUMENTACYJNO-PAMIĘTNIKARSKĄ

Rada Naczelna Towarzystwa Rozwoju Ziemi Zachodnich wspólnie z Komisją Koordynacyjną Instytutów Ziemi Zachodnich w Poznaniu oraz Związkiem Literatów Polskich ogłasza konkurs na pracę dokumentacyjno-pamiętnikarską na temat: *Moje wspomnienia związane z działalnością społeczno-polityczną na ziemiach zachodnich i północnych.*

Warunki konkursu

Wspomnienia powinny być osnute na te:

- a) walk o szkołę polską i oświatę na ziemiach nadodrzańskich i nadbałtyckich pod panowaniem niemieckim;
- b) walki przeciw germanizacji i wynaradawianiu ludności polskiej w okresie międzywojennym i II wojny światowej;
- c) walk powstańczych i plebiscytowych w latach 1919—21;
- d) działalności Związku Polaków w Niemczech oraz innych organizacji ruchu polskiego (ruchu śpiewaczego, harcerstwa, organizacji gospodarczych, jak banków ludowych, ruchu spółdzielczego itp.), działających na ziemiach zachodnich i północnych;
- e) walki o wyzwolenie ziem nadodrzańskich i nadbałtyckich;
- f) organizowania i umocnienia władzy ludowej na ziemiach zachodnich i północnych;
- g) zasiedlania i zagospodarowania oraz tworzenia podstaw rozwoju gospodarczego i kulturalnego na ziemiach zachodnich i północnych.

Wspomnienia powinny zawierać autentyczne fakty i w miarę możliwości powinny być ilustrowane dokumentami; mogą one dotyczyć całego okresu lub jednego z wymienionych; mogą też być oparte o jeden fakt lub epizod walki.

Na konkurs należy nadsyłać prace dotychczas nie publikowane.

Za najlepsze prace przewidziane są nagrody i wyróżnienia:

I	nagroda	— 25 000,— zł
II	(dwie) nagrody po	— 15 000,— zł
III	(trzy) „ po	— 10 000,— zł

Ponadto przewiduje się kilkanaście wyróżnień w wysokości od 1000—3000 zł.

Wyróżnienia przewiduje się zwłaszcza dla prac, opatrzonej możliwie wyczerpującą dokumentacją — fotokopie, komplety lub oddzielne numery gazet i czasopism itp. — z okresu objętego konkursem.

Prace opatrzone godłem wraz z zamkniętą i zalakowaną kopertą, zawierającą nazwisko autora i dokładny adres, prosimy nadsyłać listem poleconym na adres Sekretariatu Prezydium Rady Naczelnej TRZZ — Warszawa, Al. Jerozolimskie 47.

Objętość prac zgłoszonych do konkursu nie może być mniejsza niż 50 stron normalnego maszynopisu. W wyjątkowych wypadkach — gdy nadesłane materiały przedstawiać będą szczególnie cenną wartość historyczną — brane będą pod uwagę również prace o mniejszej objętości.

Termin nadsyłania prac upływa z dniem 1 marca 1963 r.

Skład sądu konkursowego zostanie ogłoszony w terminie późniejszym.

Organizatorzy konkursu zastrzegają sobie prawo zmiany w ilości i wysokości przewidzianych nagród i wyróżnień oraz prawo wydania wszystkich lub niektórych wyróżnionych i nagrodzonych prac drukiem, po pokryciu obowiązującego honorarium.